

Sygn. akt I C 1814/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, I Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Bartosz Kasielski

Protokolant: stażysta Paweł Kozera

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2020 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa Kancelarii (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł.

przeciwko M. K.

o zapłatę

1. zasądza od M. K. na rzecz Kancelarii (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 9.120,54 zł (dziewięć tysięcy sto dwadzieścia złotych 54/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot :
 - a) 735,54 zł (siedemset trzydzieści pięć złotych 54/100) od dnia 30 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty;
 - b) 8.385 zł (osiem tysięcy trzysta osiemdziesiąt pięć złotych) od dnia 25 września 2018 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. zasądza od M. K. na rzecz Kancelarii (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 3.133,60 zł (trzy tysiące sto trzydzieści trzy złote 60/100) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1814/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 15 lipca 2019 roku Kancelaria (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. wystąpiła przeciwko M. K. o zapłatę kwoty 11.416,86 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 30 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty tytułem nieuregulowanych należności z łączącej strony umowy o prowadzenie windykacji, a także przyznanie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(pozew k.2 – 7)

Nakazem zapłaty z dnia 10 października 2019 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

(nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k.52)

W sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 4 listopada 2019 roku M. K. wniósł o oddalenie powództwa oraz przyznanie kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany podniósł wadliwe w jego ocenie wystawienie faktur VAT, w których doszło do wskazania nieprawidłowej daty ich wystawienia, nieuzasadnionego powiększenia należności z tytułu opłat sądowych o podatek od towarów i

usług, a także błędnego określenia wysokości obciążającego go długu. Przedstawione błędy skutkują zaś brakiem wymagalności zgłoszonego roszczenia oraz niezasadnością zgłoszonego powództwa.

(sprzeciw od nakazu zapłaty k.55 – 62)

Pismem procesowym z dnia 20 grudnia 2019 roku strona powodowa podtrzymała w całości prezentowane stanowisko procesowe, w szczególności konieczność objęcia podatkiem od towarów i usług wszystkich pozycji wyszczególnionych w fakturach VAT z uwagi na prowadzoną działalność gospodarczą.

(pismo procesowe powoda z dnia 20 grudnia 2019 roku k.95 – 97)

W toku rozprawy z dnia 28 stycznia 2020 roku M. K. oświadczył, że nie zgadza się z wysokością dochodzonego roszczenia jedynie w zakresie, w jakim strona powodowa naliczyła podatek od towarów i usług od poniesionych opłat sądowych.

(protokół rozprawy z dnia 28 stycznia 2020 roku k.132)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 21 grudnia 2017 roku M. K. (zleceniodawca) i Kancelaria (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. (W.) zawarli umowę windykacji numer (...), zgodnie z którą W. zobowiązał się dochodzić z należytą starannością wierzytelności zleceniodawcy, określonych w karcie długu za wynagrodzeniem określonym w umowie i na zasadach określonych w umowie. Realizacja zlecenia w zakresie wierzytelności określonej w karcie długu rozpoczynała się z datą jej wypełnienia i podpisania.

W. zastrzegł prawo do rozwiązania umowy bez wypowiedzenia – zakończenia zlecenia m.in. w przypadku nie wnoszenia przez zleceniodawcę opłat koniecznych do prowadzenia sprawy, wynikających z załącznika numer 2 oraz wezwań sądów i innych organów (§ 3 ust. 2 pkt a).

W myśl § 4 ust. 1 umowy po zakończeniu etapu windykacji polubownej sprawa kierowana jest przez profesjonalnego pełnomocnika na drogę sądową, a koszt prowadzenia postępowania przed sądem lub innym organem orzekającym zawiera załącznik numer 2 do umowy.

Zleceniodawca zobowiązany był do zapłaty opłaty sądowej w wysokości wyliczonej przez W. zgodnie z obowiązującymi przepisami w zależności od trybu postępowania, w którym sprawa zostanie przez W. skierowana do sądu. W przypadku otrzymania stosownego wezwania zleceniodawca obowiązany jest do uiszczenia opłat uzupełniających (§ 4 ust. 2). Zleceniodawca zobowiązany był do terminowego regulowania (oprócz wynagrodzenia należnego W. zgodnie z załącznikami numer 1 i 2) opłat i kosztów sądowo – egzekucyjnych niezbędnych do kontynuowania postępowania sądowo – egzekucyjnego zgodnie z otrzymanymi wezwaniami na podstawie faktur VAT wystawianych przez W. (§ 4 ust. 3). W przypadku nie uiszczenia wzywanych opłat i kosztów, W. może ich nie regulować, a negatywne konsekwencje procesowe dla zleceniodawcy braku uiszczenia opłat nie obciążają W. (§ 4 ust. 4).

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt b umowy zleceniodawca zobowiązał się do zapłaty na rzecz W. m.in. opłat określonych w załączniku numer 2. W. dokonywać miał rozliczeń ze zleceniodawcą w okresie rozliczeniowym tj. od pierwszego dnia miesiąca od ostatniego dnia miesiąca, a wynagrodzenie należne jest W. na koniec okresu rozliczeniowego w oparciu o fakturę VAT (§ 6 ust. 4).

W myśl § 8 ust. 4 umowy wskazane w umowie kwoty są kwotami netto i doliczany jest do nich podatek VAT w wysokości 23 %.

(umowa k.12)

Integralną część umowy stanowiły załączniki numer 1 (tabela wynagrodzenia prowizyjnego W.) oraz 2 (tabela opłat za usługi dodatkowe wykonywane w trakcie dochodzenia wierzytelności, płatne na podstawie (...)).

Opłaty zryczałtowana (koszty korespondencji, opłaty administracyjne i inne) w sprawach o wartości przedmiotu sporu powyżej 10.000 złotych wynosiła 299 złotych netto.

(załączniki do umowy k.13)

M. K. zlecił w dniu 21 grudnia 2017 roku prowadzenie windykacji dwóch wierzytelności przysługujących jego osobie w stosunku do (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością o wartości : 120.000 złotych oraz 47.697 złotych.

(karta długu nr 1 k.14, karta długu nr 2 k.15)

W dniu 29 grudnia 2017 roku Kancelaria (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. wystawiła fakturę VAT numer (...) na kwotę 7.747,77 złotych zobowiązując M. K. do jej uregulowania do dnia 29 stycznia 2018 roku.

W uwagach do dokumentu wskazano, że obejmuje on opłatę sądową – 6.299 złotych oraz opłatę od sporządzenia pozwu 299 złotych (obie wartości netto).

(faktura VAT numer (...) k.38)

W dniu 29 grudnia 2017 roku Kancelaria (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. wystawiła fakturę VAT numer (...) na kwotę 3.669,09 złotych zobowiązując M. K. do jej uregulowania do dnia 29 stycznia 2018 roku.

W uwagach do dokumentu wskazano, że obejmuje on opłatę sądową – 2.385 złotych oraz opłatę od sporządzenia pozwu 299 złotych (obie wartości netto).

(faktura VAT numer (...) k.39)

W dniu 19 stycznia 2018 roku W. poinformowała M. K. o braku możliwości polubownego rozwiązania sporu z jego dłużnikiem i koniecznością skierowania sprawy na drogę sądową, w tym wysokości opłat od pozwu.

W dniu 26 stycznia 2018 roku zleceniodawca otrzymał drogą elektroniczną wystawione wobec niego faktury VAT.

W dniu 27 stycznia 2018 roku M. K. zwrócił uwagę na brak podstawy opodatkowania podatkiem od towarów i usług należności z tytułu opłat sądowych.

W dniach 12 i 18 lutego 2018 roku M. K. otrzymał drogą elektroniczną ostateczne wezwania do zapłaty kwot 3.669,09 złotych oraz 7.747,77 złotych.

(korespondencja e – mail k.67 – 74, 78 – 79, 81 – 83, 85)

W dniu 29 stycznia 2018 roku zainicjowane zostało postępowanie sądowe przed Sądem Okręgowym w Krakowie przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. o zapłatę kwoty 120.000 złotych.

Zarządzeniem z dnia 20 lutego 2018 roku pozew został zwrócony wobec braku uiszczenia opłaty sądowej od pozwu.

W dniu 26 marca 2018 roku Kancelaria (...) Spółka Akcyjna uiszczyła kwotę 1.500 złotych tytułem opłaty od pozwu, a w dniu 26 czerwca 2018 roku uzupełniającą opłatę od pozwu w kwocie 4.500 złotych.

Postępowanie sądowe toczące się w sprawie sygn. akt I Nc (...) zakończyło się wydaniem prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, uwzględniającym w całości zgłoszone roszczenie.

(pozew k.17, zarządzenie k.18, potwierdzenie dokonania wpłaty k.19 i 25, nakaz zapłaty k.27)

W dniu 29 stycznia 2018 roku zainicjowane zostało postępowanie sądowe przed Sądem Rejonowym w Wieliczce przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. o zapłatę kwoty 47.697 złotych.

Zarządzeniem z dnia 8 lutego 2018 roku pozew został zwrócony wobec braku uiszczenia opłaty sądowej od pozwu.

W dniu 23 lutego 2018 roku Kancelaria (...) Spółka Akcyjna uiszczyła kwotę 2.385 złotych tytułem opłaty od pozwu.

Postępowanie sądowe toczące się w sprawie sygn. akt I Nc (...) zakończyło się wydaniem prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, uwzględniającym w całości zgłoszone roszczenie.

(pozew k.30, zarządzenie k.31, potwierdzenie dokonania wpłaty k.32, nakaz zapłaty k.34)

Pismem z dnia 18 lutego 2018 roku M. K. poinformował Kancelarię (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w Ł. o nieprawidłowym sporządzeniu faktur VAT z dnia 29 grudnia 2018 roku. Wniósł o ponowne ich wystawienie oraz poinformował o możliwości uiszczenia przez niego wszelkich niezbędnych kosztów związanych z opłatami sądowymi.

(pismo M. K. z dnia 18 lutego 2018 roku k.65)

Pismem z dnia 18 września 2018 roku (doręczonym w dniu 24 września 2018 roku) Kancelaria (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. wezwała M. K. do zapłaty kwot 3.669,09 złotych oraz 7.747,77 złotych wynikających z uprzednio wystawionych faktur VAT.

(wezwanie do zapłaty k.40, potwierdzenie odbioru k.41)

W odpowiedzi z dnia 28 września 2018 roku M. K. odmówił spełnienia świadczenia wskazując na błędne wystawienie faktur VAT, w szczególności powiększenia wydatków z tytułu poniesionych opłat sądowych o podatek od towarów i usług.

(odpowiedź M. K. z dnia 28 września 2018 roku k.63)

Pismem z dnia 11 lutego 2019 roku Kancelaria (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. poinformowała M. K. o zakończeniu realizacji zlecenia windykacji wierzytelności przeciwko dłużnikowi - (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. o zapłatę kwoty 47.697 złotych.

(pismo z dnia 11 lutego 2019 roku k.98)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji złożonej w toku postępowania przez obie jego strony.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje :

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

Podstawa prawna zgłoszonego roszczenia opierała się o treść łączącej strony umowy windykacji z dnia 21 grudnia 2017 roku, w szczególności jej § 1 ust. 1, przewidujący dochodzenie przez powodową spółkę wierzytelności przysługujących zleceniodawcy za wynagrodzeniem określonym w umowie. Kwestia ta została doprecyzowana w § 4 ust. 3, § 6 ust. 1 pkt b w zw. z ust. 4 oraz § 8 ust. 4 umowy poprzez odwołanie do wzajemnych rozliczeń na podstawie wystawianych przez kancelarię prawną faktur VAT w okresach miesięcznych, a także stanowiącym integralną część umowy załączniku numer 2 (enumeratywne wskazanie wysokości opłat z tytułu świadczonych usług dodatkowych). W dalszej kolejności należy wskazać, że skonkretyzowany przez strony przedmiot umowy nakazywał jej kwalifikację jako umowy o świadczenie usług (art. 750 k.c.), do której odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy kodeksu cywilnego o zleceniu. Stosownie zaś do treści art. 734 § 1 k.c. oraz 735 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie za stosownym wynagrodzeniem,

które może być uregulowane w samej treści stosunku zobowiązaniowego. Zgodnie zaś z dyspozycją art. 742 k.c. dający zlecenie powinien zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia.

Odnosząc treść powyższych zapisów (zarówno umownych, jak i ustawowych) do realiów niniejszej sprawy należało uznać za bezsporne fakty rzeczywistego świadczenia usługi przez powodową spółkę na rzecz pozwanego, a także poniesienia przez nią w jej trakcie określonych wydatków. W tym świetle nie mogła budzić większych zastrzeżeń możliwość żądania przez Kancelarię (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w Ł. od M. K. zapłaty zryczałtowanych opłat związanych z prowadzeniem dwóch spraw, których wartość przedmiotu sporu wykraczała ponad 10.000 złotych (120.000 złotych w sprawie sygn. akt I Nc (...) przed Sądem Okręgowym w Krakowie oraz 47.697 złotych w sprawie sygn. akt I Nc (...) przed Sądem Rejonowy w Wieliczce) tj. kwot po 299 złotych netto – 367,77 złotych brutto (załącznik numer 2 – tabela opłat za usługi dodatkowe wykonywane w trakcie dochodzenia wierzytelności), skoro miała swoją podstawę wprost w umowie windykacji z dnia 21 grudnia 2017 roku. Nie sposób również zakwestionować faktu poniesienia przez powódkę wydatków związanych z uiszczeniem opłat sądowych w zainicjowanych postępowaniach sądowych (6.000 złotych – I Nc 116/18 oraz 2.385 złotych – I Nc 414/18), które zostały zobrazowane załączonymi do akt sprawy potwierdzeniami przelewów (k.19, 25 i 32) oraz dochodzenia ich zwrotu w oparciu o treść art. 742 k.c. Oś sporu sprowadzała się natomiast do wysokości zgłoszonych roszczeń, a mianowicie dopuszczalności powiększenia wartości wydatków o podatek od towarów i usług, jak również terminu ich wymagalności w kontekście żądanych należności ubocznych.

W odniesieniu do pierwszej ze spornych kwestii Sąd nie podziela stanowiska powodowej spółki o możliwości (a wręcz sygnalizowanej konieczności z uwagi na fakt prowadzonej działalności gospodarczej) powiększenia należności z tytułu poniesionych wydatków o wysokość podatku od towarów i usług (VAT). Błędnym pozostaje założenie, zgodnie z którym bezwzględnie każda czynność faktyczna, czy prawna realizowana przez przedsiębiorcę winna podlegać opodatkowaniu podatkiem VAT. Nie stanowi przy tym wystarczającego uzasadnienia odwoływanie się do treści § 8 ust. 4 umowy, zgodnie z którym wskazane w niej kwoty są kwotami netto i doliczany jest do nich podatek VAT w wysokości 23 %. Tego rodzaju postanowienie umowne nie uwzględnia realiów konkretnego przypadku oraz obowiązujących regulacji prawnych, a przy tym prowadzi do nieakceptowalnej sytuacji, w której wartości wyrażone w fakturze VAT nie podlegają jakiegokolwiek krytycznej ocenie. Dlatego też trudno uznać za wystarczające wytłumaczenie takiego stanu rzeczy stanowisko wyrażone przez powódkę w toku rozprawy poprzedzającej jej zamknięcie i wydanie wyroku, w myśl którego przedsiębiorca zobowiązany jest do udokumentowania ponoszonych kosztów swojej działalności fakturami VAT, a przy tym każdorazowego uwzględnienia podatku od towarów i usług. Pogląd ten stoi w całkowitej opozycji do treści licznych interpretacji indywidualnych wydawanych przez organy administracji skarbowej (m.in. załączone do akt sprawy interpretacje Dyrektora Izby Skarbowej w W. z dnia 12 maja 2011 roku, Dyrektora Izby Skarbowej w P. z dnia 13 lipca 2011 roku, Dyrektora Izby Skarbowej w Ł. z dnia 11 maja 2015 roku, czy też Dyrektora Izby Skarbowej w B. z dnia 30 lipca 2012 roku), które należy uznać za trafne w świetle obowiązujących przepisów. W każdej z wymienionych interpretacji zauważono, że w przypadku braku uwzględnienia wartości nominalnej opłat w cenie usługi prawnej, przy jednoczesnym poniesieniu tych wydatków w imieniu i na rzecz klienta, jego obciążenie opłatami takimi jak opłaty sądowe, opłaty skarbowe od pełnomocnictw pozostaje poza zakresem opodatkowania podatkiem VAT. Wyjaśniono również, że ponosząc tego rodzaju opłaty w imieniu i na rzecz klienta, płatnik podatku VAT działa jako pośrednik, a otrzymywany przez niego zwrot poniesionych wydatków nie stanowi elementu opodatkowania tym podatkiem. Co więcej, w tego rodzaju przypadkach, dla potrzeb rozliczeń finansowych z klientem zastosowanie winny znaleźć inne dokumenty niż faktura VAT, w szczególności nota księgową. Przedstawiona argumentacja pozostaje w zgodzie z treścią art. 79 lit. c Dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 roku w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U.UE.L.2006.347.1 z późn. zm.), zgodnie z którym podstawa opodatkowania nie obejmuje m.in. kwot otrzymanych przez podatnika od nabywcy lub usługobiorcy jako zwrot wydatków poniesionych w imieniu i na rzecz nabywcy lub usługobiorcy, a zaksięgowanych przez podatnika na koncie przejściowym, a także art. 29a ust. 7 pkt 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz.U.2004, Nr 54, poz. 535 z późn. zm.), w myśl którego podstawa opodatkowania nie obejmuje kwot otrzymanych od nabywcy lub usługobiorcy jako zwrot udokumentowanych wydatków poniesionych w imieniu i na rzecz nabywcy lub usługobiorcy i ujmowanych przejściowo przez podatnika w prowadzonej przez niego ewidencji na potrzeby podatku.

W powyższym kontekście należało uznać za pozbawione podstaw podwyższenie przez powódkę wyrażonych w fakturach VAT należności z tytułu poniesionych opłat sądowych o podatek od towarów i usług. Warto zaznaczyć, że uiszczenie tego rodzaju wydatku w toku postępowania sądowego nie miało charakteru sprzedaży towaru, czy świadczenia odrębnej usługi, co uzasadniałoby uwzględnienie podatku VAT. Co więcej, z samych postanowień umowy windykacji z dnia 21 grudnia 2017 roku wynika wprost rozróżnienie pojęć : opłat i kosztów sądowo – egzekucyjnych (§ 4), wynagrodzenia prowizyjnego (§ 6 ust. 1 pkt a oraz załącznik numer 1 do umowy), opłat za usługi dodatkowe (§ 6 ust. 1 pkt b oraz załącznik numer 2 do umowy), a także kosztów zastępstwa procesowego. Nie można zatem przyjąć, aby poniesione wydatki (opłaty sądowe) były uwzględnione w wartości nominalnej opłat w cenie usługi prawnej.

Mając na uwadze zaprezentowane rozważania Sąd określił łączny wymiar należności przysługujących powódce z tytułu świadczonych usług na kwotę 9.120,54 złotych, na którą złożyły się : wynagrodzenie z tytułu usług dodatkowych (zainicjowane postępowania sądowe w sprawach I Nc 116/18 oraz I Nc 414/18) – 735,54 złotych (299 złotych x 1,23 x 2) oraz zwrot wydatków w postaci uiszczonych w imieniu i na rzecz pozwanego opłat sądowych -8.385 złotych (6.000 złotych + 2.385 złotych). W pozostałej części powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Jedynie marginalnie należy zaznaczyć, że w ramach faktury VAT nr (...) wskazana została błędna kwota netto świadczonej usługi. Pomimo wyjaśnienia w ramach komentarza, że należność obejmuje wpis sądowy (2.385 złotych) oraz opłatę od sporządzenia pozwu (299 złotych), jej wartość objęła 2.983 złotych, zamiast 2.684 złotych (2.385 złotych + 299 złotych). Stwierdzona nieprawidłowość wynikała najprawdopodobniej z dwukrotnego naliczenia w ramach tej samej usługi opłaty dodatkowej w wysokości 299 złotych (2.385 złotych + 299 złotych + 299 złotych = 2.983 złotych).

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., w myśl którego jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Należało mieć również na względzie § 4 ust. 3 oraz § 6 ust. 1 pkt b w zw. z ust. 4 umowy przewidujące dokonywanie rozliczeń z tytułu m.in. wynagrodzenia należnego powódce na podstawie załącznika numer 1 i 2 na podstawie wystawianych faktur VAT w miesięcznych okresach rozliczeniowych. Uwzględniając te zapisy Sąd przyznał należności uboczne od kwoty 735,54 złotych od dnia 30 stycznia 2018 roku, zaś od kwoty 8385 złotych od dnia 25 września 2018 roku.

W odniesieniu do wynagrodzenia z tytułu świadczonych usług dodatkowych (735,54 złotych) należało uznać, że strona powodowa miała prawo do wystawienia faktury VAT w tym zakresie, jak również określenia terminu płatności na dzień 29 stycznia 2018 roku. Zgodnie bowiem z treścią § 4 ust. 3 umowy zleceniodawca zobowiązany był do terminowego uregulowania m.in. wynagrodzenia należnego zgodnie z załącznikiem numer 2. Skoro zaś opłata z tytułu dodatkowej usługi w postaci przygotowania pozwów w sprawach o wartości przedmiotu sporu powyżej 10.000 złotych wynosiła 299 złotych netto (367,77 brutto), a ostatecznie zainicjowanie postępowań miało miejsce w dniu 29 stycznia 2018 roku (co oznacza, że czynności w tej mierze podejmowane były przed tą datą) istniała umowna podstawa do wystawienia faktury VAT z przyjętym terminem płatności, skutkującym wymagalnością z dniem następnym – 30 stycznia 2018 roku. Zgromadzony materiał dowodowy potwierdza przy tym, że pozwany miał wiedzę o świadczonej usłudze, jak również treści dokumentu księgowego najpóźniej w dniu 26 stycznia 2018 roku (korespondencja elektroniczna k.68), a więc przed zakreślonym terminem płatności.

W odniesieniu natomiast do wydatków z tytułu opłat sądowych nie jest możliwym przyjęcie daty wymagalności ich zwrotu sprzed faktycznego ich poniesienia, co miało miejsce w realiach niniejszej sprawy. Zwrot wydatków mógł być dochodzony najwcześniej z chwilą ich poniesienia po uprzednim wezwaniu zleceniodawcy. Skoro powódka pokryła te koszty w imieniu i na rzecz pozwanego odpowiednio w dniach 23 lutego 2018 roku (2.385 złotych), 26 marca 2018 roku (1.500 złotych) oraz 26 czerwca 2018 roku (4.500 złotych) to najwcześniej w następnym dniu po każdej z tych dat mogła skutecznie wzywać M. K. do ich zwrotu. Próba domagania się tych należności już w dniu 29 stycznia 2018 roku (data z faktur VAT), a więc przed ich faktycznym wydatkowaniem nie znajduje większego uzasadnienia. Co więcej, takiej powinności nie statuuje art. 743 k.c., zgodnie z którym jeżeli wykonanie zlecenia wymaga wydatków, dający zlecenie powinien na żądanie przyjmującego udzielić mu odpowiedniej zaliczki z uwagi na użycie niestanowczego sformułowania „powinien”. Wreszcie w samej umowie strony zastrzegły, że w przypadku nie uiszczenia wzywanych

opłat i kosztów, W. może ich nie regulować, a negatywne konsekwencje procesowe dla zleceniodawcy braku ich uiszczenia nie obciążają W. (§ 4 ust. 4). Oznacza to, że powódka nie była zobligowana do wydatkowania tych kwot, a czyniąc to bez uprzedniego wezwania pozwanego działała w ramach ryzyka związanego z prowadzoną przez siebie działalnością tj. konieczności następczego dochodzenia ich zwrotu od M. K.. W tym świetle żądanie zwrotu wartości opłat sądowych przed ich uiszczeniem na podstawie faktur VAT z zastrzeżonym terminem (29 stycznia 2018 roku), a także w ramach wezwań kierowanych drogą elektroniczną w dniach 26 stycznia 2018 roku, 27 stycznia 2018 roku, 12 lutego 2018 roku oraz 18 lutego 2018 roku było przedwczesne. Z załączonej do akt sprawy dokumentacji wynika, że pierwszym dokumentem wzywającym pozwanego do zapłaty, a sporządzonym po dacie faktycznego poniesienia wydatków, było wezwanie do zapłaty z dnia 18 września 2018 roku (k.40), które doręczono w dniu 24 września 2018 roku (k.41). Nie spełniając świadczenia w tym zakresie (zwrot wydatków) M. K. pozostawał w opóźnieniu od dnia 25 września 2018 roku i od tej daty przyznane zostały należności uboczne od kwoty 8.385 złotych.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 zd. 1 in fine k.p.c., a więc zgodnie z zasadą stosunkowego ich rozdzielenia przyjmując, że powódka wygrała proces w 80 % (9.120,54 zł / 11.416,86 zł). Koszty procesu wyniosły łącznie 3.917 złotych, a przy tym wyłącznie po stronie powódki (300 złotych tytułem opłaty sądowej od pozwu – art. 28 pkt 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w brzmieniu sprzed nowelizacji z dnia 21 sierpnia 2019 roku, 3.600 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego - § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa). Powódkę, zgodnie z powyższą zasadą powinny obciążać koszty w wysokości 783,40 złotych (0,20 x 3.917 złotych), skoro jednak faktycznie poniosła koszty w kwocie 3.917 złotych, to pozwany winien zwrócić na jej rzecz kwotę 3.133,60 złotych (3.917 złotych – 783,40 złotych).